

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Сучасні напрями історичних досліджень

Шифр та назва спеціальності 032 Історія та археологія	Інститут ННІ Соціально-гуманітарних технологій
Освітня програма Історія науки та українознавство	Кафедра Українознавства, культурології та історії науки (310)
Рівень освіти Третій (доктори філософії)	Тип дисципліни Професійна підготовка, вибіркова
Семестр 3	Мова викладання Українська

Викладачі, розробники

Дворкін Ігор Володимирович

igor.dvorkin@khi.edu.ua

Кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри
українознавства, культурології та історії науки

Наукові інтереси: історія музейної справи, пам'ять про Другу
світову війну в Україні, сучасна українська історіографія,
міжетнічні відносини

Кількість публікацій: понад 90 наукових та методичних
публікацій

Детальніше про викладача на сайті кафедри
<http://web.kpi.kharkov.ua/ukin/vikladachi>

Загальна інформація

Анотація

В межах курсу слухачу пропонується знайомство, вивчення і практичне застосування новітніх здобутків історичної освіти. Курс подано у вигляді кількох провідних напрямків історичної науки, які сформувались протягом останніх десятиліть. Слухачі ознайомляться з історією напрямків, прослідкують їх трансформації та появу у вітчизняній гуманітаристиці

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Сучасні напрями історичних досліджень» є отримання аспірантами необхідних для спеціаліста-історика знань новітніх напрямів історичних досліджень як основи формування методологічних навичок фахівця.

Цілі дисципліни:

- Розуміння основних тенденцій розвитку сучасної історичної науки, вміння аналізувати та застосовувати її здобутки у власному науковому дослідженні;
- розширення та поглиблення знань основних сучасних напрямів історичних досліджень;

- вміння застосовувати надбання гуманітарних наук, міждисциплінарних зв'язків в історичному дослідженні;
- розуміння призначення й функцій історичної науки як складової частини наукової думки і духовної культури суспільства;
- володіння методологією роботи з різними типами історичних джерел та вміння добирати, аналізувати, оцінювати і систематизувати інформацію;
 - вміння з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки між соціально-економічними, політичними та етнокультурними явищами і процесами

Формат занять

Лекції, семінарські заняття, індивідуальна робота, індивідуальне навчально-дослідне завдання, консультації. Підсумковий контроль - іспит

Компетентності

- СК-1. Здатність здійснювати історіографічну критику, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.
- СК-2. Володіння основами наукового пошуку історичних джерел та здійснення їхнього аналізу, з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.
- СК-3. Здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки. Вміння здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження із найактуальніших історичних проблем.
- СК-4. Розуміння основних причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей історичного процесу, набуття навичок критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.
- СК-5. Розуміння тенденцій розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхнього зв'язку з минулим досвідом. Вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.
- СК-6. Спіратись на останні наукові досягнення історичної науки у викладацькій діяльності.

Результати навчання

- РН-7. Володіти методологією історіографічної критики, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.
- РН-8. Знати та володіти основами наукового пошуку історичних джерел і здійснення їхнього аналізу з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.
- РН-9. Демонструвати здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки, вміння здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження з найбільш актуальних історичних проблем.
- РН-10. Розуміти основні причинно-наслідкові зв'язки та закономірності історичного процесу, демонструвати навички критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.
- РН-11. Розуміти тенденції розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхній зв'язок з минулим досвідом. Демонструвати вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.
- РН-12. Демонструвати здатність враховувати новітні досягнення історичної науки у викладацькій діяльності

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 20 год. семінарські заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

«Історія України у глобальному вимірі», «Історія української науки і техніки», «Методологія наукових досліджень»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Курс передбачає лекційні заняття, що відбуваються в інтерактивній формі із обговоренням матеріалу, презентації та дискусії на семінарських заняттях, написання есе, використання сучасних напрямів історичних досліджень у власних публікаціях аспірантів.

За програмою навчання передбачено виконання завдання для самостійної роботи здобувачів освіти

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Лекція 1-2. Вступ до курсу. Сучасні тенденції в гуманітаристиці.

Лекція 3. Соціальна історія.

Лекція 4. Усна історія.

Лекція 5. Історія повсякденності.

Лекція 6. Локальна історія.

Лекція 7. Гендерна історія.

Лекція 8-9. Дослідження історичної пам'яті.

Лекція 10. Українське націотворення у контексті теорій націй та націоналізму. Теорія модернізації. Багатоетнічна парадигма висвітлення історії України.

Теми семінарських занять

Семінар 1-2. Сучасні тенденції в гуманітаристиці. Презентації аспірантів.

Семінар 3. Соціальна історія.

Семінар 4. Усна історія.

Семінар 5. Історія повсякденності.

Семінар 6. Локальна історія.

Семінар 7. Гендерна історія. Захист індивідуальних завдань (есе)

Семінар 8-9. Дослідження історичної пам'яті. Презентації проектів аспірантів.

Семінар 10. Українське націотворення у контексті теорій націй та націоналізму. Теорія модернізації. Багатоетнічна парадигма висвітлення історії України.

Робота на практичних заняттях оцінюється від 1 до 6 балів, максимально на всіх практичних заняттях можна отримати 30 балів

Теми лабораторних робіт

Лабораторні заняття в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

1. Позитивістська парадигма в історичній науці
2. Гендерні студії в Україні.
3. Постмодерністська концепція історії
4. Історична урбаністика в Україні і світі.
5. Регіональні студії в сучасній Україні.
6. Концепти традиційного та модерного суспільства у сучасній гуманітаристиці
7. Важкі питання історії України: Голодомор, Голокост
8. Усна історія як метод і історичне джерело
9. Проблема українського націотворення в сучасній історіографії.
10. "Memory studies": історія розвитку та місце в сучасній історіографії.

11. Сучасна історична політика в Україні
12. Політика пам'яті в часи російсько-української війни
13. Багатоетнічна парадигма дослідження історії України
14. Теорії нації та націоналізму
15. Теорія модернізації

Написання есе за запропонованою темою – максимально 40 балів

Література та навчальні матеріали

Основна література

Верменич Я. Соціокультурний простір міста в системі вітчизняної урбаністики / Я. Верменич // Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика. - 2023. - Вип. 27. - Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/Uxxs_2023_27_5

Верменич Я. В. Територіальна ідентичність українського пограниччя: історичні витоки та геополітичні впливи / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2019. – 367 с. http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0015003

Дворкін І. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни "Сучасні напрями історичних досліджень" [Електронний ресурс] : для аспірантів спеціальності 032 "Історія та археологія" / І. В. Дворкін, А. В. Харченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 50 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/59343>.

Методичні вказівки з навчальної дисципліни "Сучасні напрями історичних досліджень" [Електронний ресурс] : для аспірантів спец. 032 "Історія та археологія" / уклад.: І. В. Дворкін, А. В. Харченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 31 с. – URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/59344>.

Семергей Н. Національно-культурне відродження другої половини ХІХ – першої третини ХХ століття як українське націєтворення: гносеологічний ландшафт новітньої історіографії / Н. Семергей // Історіографічні дослідження в Україні. — 2019. — Вип. 30. — С. 338-361. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/182257>

Чорномаз Б. Усна історія України: навч. посіб. / Б. Чорномаз. – К.: Талком, 2019. – 160 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/10755>

Каганов Ю.О. Конструювання «радянської людини» (1953–1991): українська версія. Запоріжжя : Інтер-М, 2019. URL: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Kahanov_Maket_1.pdf

Nikolaiets O. Historical memory about Second World War in the context of threats of government in Ukraine. Східноєвропейський історичний вісник. 2019. 11. URL: <http://eehb.dspu.edu.ua/article/view/170716>

Додаткова література

Дворкін І., Телуха С., Харченко А. Формування історичної пам'яті в підручниках з історії України: до та після Євромайдану // Сторінки історії. - 2021. – Вип. 53. URL: history-pages.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/03/53_21.pdf

Жіноча історія як напрямок історичних досліджень: становлення феміністської методології URL: <https://genderindetail.org.ua/library/nauka-i-tehnologii/zhinocha-istoriya-yak-napryamok-istorichnih-doslidzhen-stanovlennya-feministskoi-metodologii-1341034.html>

Разом на одній землі. Історія України багатокультурна. Посібник для учнів. URL: <https://www.novadoba.org.ua/library-razom-na-odnij-zemli-istoriya-ukraini-bagatokulturna-posibnik-dlya-uchniv-ua>

Український інститут національної пам'яті. Офіційний сайт. URL: <https://uinp.gov.ua/>
Dvorkin, I., Kharchenko, A., Telukha, S. The establishment of the Kharkiv Practical Technological Institute in the context of modernization // History of Science and Technology. – 2020. – №10(2). – С. 266-280. URL: <https://www.hst-journal.com/index.php/hst/article/view/424>

Допоміжна література

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача освіти та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з усних виступів на семінарах (50%), самостійної роботи (20%) та із суми відповіді здобувача на питання на заліку (30%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено
30.08.2024

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олена ТВЕРИТНИКОВА

30.08.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Олена ТВЕРИТНИКОВА